

Sak

FORMODET FREDNINGSSAK PÅ GREN, GNR.8, BNR.2,
SIGDAL KOMMUNE, BUSKERUD.

Dok.nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
1	10.06.87	Innberetning ved Tom Haraldsen	
2	12.06.87	Brev til Kåre Gren fra Tom Haraldsen.	
3	31.08.88	Innberetning ved Tom Haraldsen.	
4	06.09.88	Brev fra Kåre Gren til U.O.	
5	15.12.89	Brev f a U.O. til Kåre Green.	

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr.	
Kåre Gren, tfn. 03 715500	
Gjelder:	
Gren, gnr. 8, bnr. 2 og 18, Sigdal.	
Flyfoto	Kartref.
560 C16	ØK-blad 047 53 og blad 4.
Innber./rapport/reg. ved:	Dato
Tom H. Haraldsen	12. juni 1987.

Gårdbruker Kåre Gren gjennomfører for tiden et nybrottsarbeid på eiendommen. Årbeidet er kommet så langt at han har felt skog og trukket opp en del stubber. Selve dyrkningsarbeidet planlegges gjennomført i løpet av fellesferien. Etter hva jeg forstår foregår arbeidet i Bråtan-området.

Undertegnede var i telefonkontakt med Kåre Gren 10. juni d.å. vedrørende ovennevnte dyrkningsarbeider. AV de registrerte fornminner var han bare kjent med de på Kjørkjmotufta, og på Øygardshaugen. Da dyrkningsarbeidet for så vidt er stoppet opp, ble vi enige om at Per Oscar Nybruget, som saksbehandler for området, tar saken på vanlig måte, og at han ringer Gren snarest og avtaler en fellesbefaring, hvor de søker å avgrense fornminner mot dyrkingsareal. Gren opplyste at det også finnes en god del kullgroper i tilknytning til området, slik at en må regne med at registrering ved gjennomgang av fornminner kan komme til å ta noe tid. Hvordan han praktisk skal ordne seg, mente jeg han fikk avtale direkte med Nybruget, men jeg gjorde ham oppmerksom på at i den utstrekning fredete kulturminner blir berørt, så er han pliktig å søke om frigivelse av disse.

Oldsaksamlingen 10. juni 1987.

Tom H. Haraldsen
mag.art.

560 C16 R6 mangler utstrekning. Ønige 7 E-anmerknin
i orden.

Navneforslag

2/12, 70

Laila Resi.

CD 047/2	CE 047/1	CE 047/2
CD 047/4	CE 047/3	CE 047/4
CD 046/2	CE 046/1	CE 046/2

SIGDAL BUSKERUD
CE 047-5-3 OYGARDSÅSEN

KORREKTURKOPP

- A Lettbrukt dyrka jord og dyrkingsjord
- B Mindre lettbrukt dyrka jord og dyrkingsjord
- S Særs høg bonitet for skog
- H Høg bonitet for skog
- M Middels bonitet for skog
- L Låg bonitet for skog
- Grunn, djup myr
- Lite omlaga torv
- Sterkt omlaga torv
- Nøysom vegetasjon
- Dyrka myr

- + Plantemark for skog
- Tvisom plantemark
- 1- Vassjuk skogsmark
- Blokkrik dyrkingsjord
- Svært blokkrik dyrkingsjord
- T Sjeldnert dyrkingsjord
- II Dyrkingsjord på tørr sand og grus

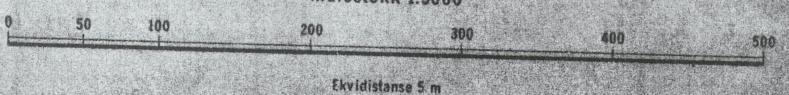
Merker i rammekanten for UTM rutenett.

Grensene på kartet er ikke rettsgyldige.

Fornminner: registrert.

FORELÖPIG UTGAVE

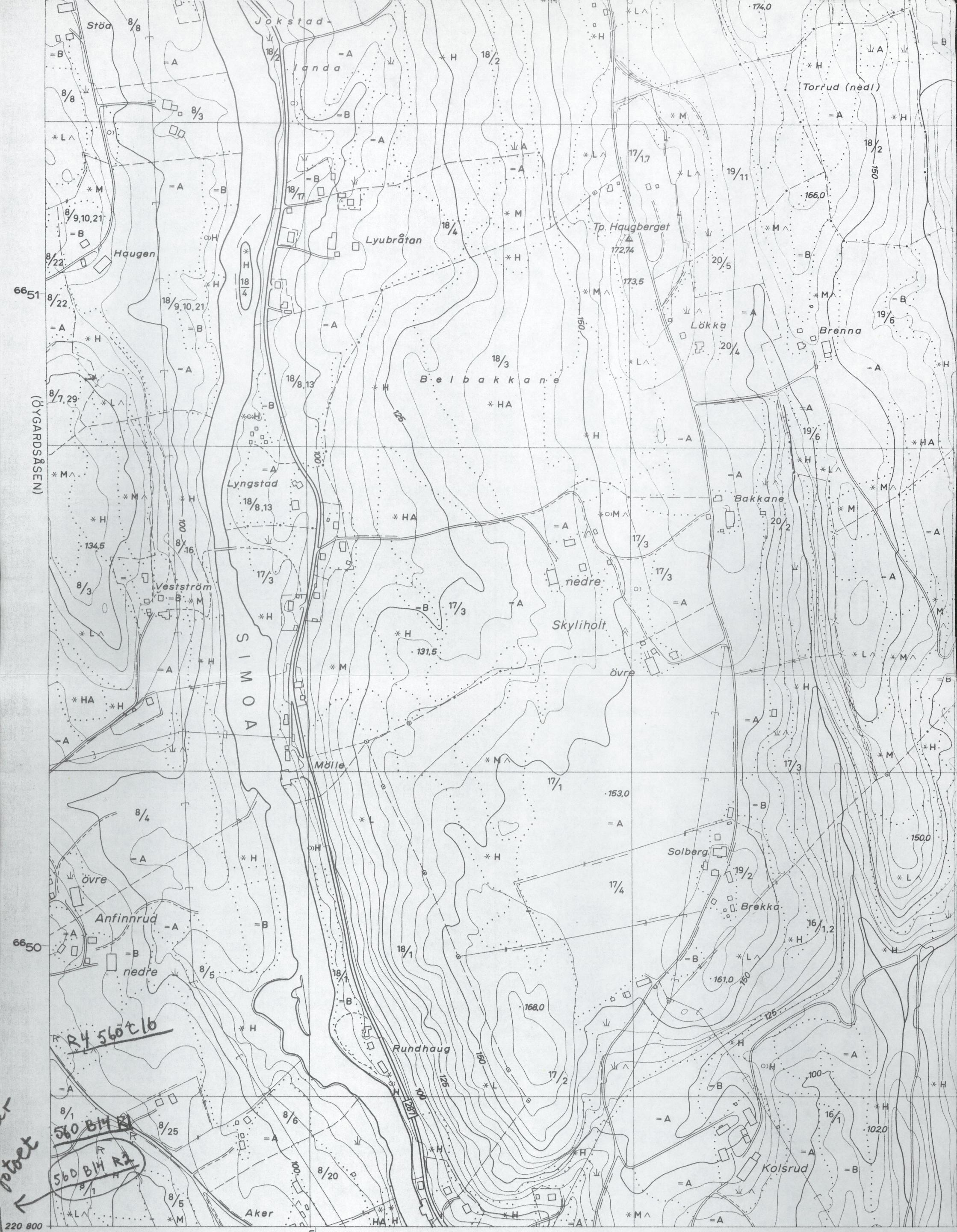
Målestokk 1:5000

Ekvidistanse 5 m

ØKONOMISK KARTVERK

BUSKERUD FYLKE

Konstr. risset av

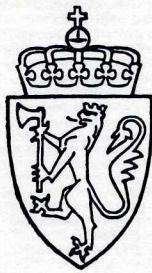
AVIAK

- △ △ Trekantpunkt NGO, andre
- ○ F Polygonpkt., fotogramm. num. best. pkt.
- ○ Fotogramm. grafisk best. pkt.
- NP NF Presisjonsnivellment, vanlig niv.

++ + + + Riksgrænse, fylkesgrænse
Komunegrænse

- 2 Riksveg
- Fylkesveg (med bru)
- Kommunal bilveg
- Privat bilveg
- Traktorveg
- Sti
- Veg med bom

- □ Kraftledning (mastsymbol i riktig posisjon)
- Telegraf, telefon
- „Trafo“ Transformator
- Master, tårn (radio, T.V. o.l.)
- Kalle, situasjonsbest.

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING
FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn	
Gren	
G.nr./br.nr.	
8 / 2 , 18	
Kommune	Fylke
Sigdal	Buskerud
Sogn	Prestegjeld
Sigdal	Sigdal
Eier/bruker, adr.	
Gjelder:	
Befaring	
Flyfoto	Kartref.
560 C 16	CE 047-5-3
Innber./rapport/reg. ved:	Dato
Tom H. Haraldsen	31.8.88

Befaring var foranlediget av en melding om dyrking ved steinringen på Gren fra Museumsbestyrer Håvard Støvern ved Sigdal og Eggedal Museum. Dyrkingen var antatt å kunne komme til å skade fornminner i området. Befaringen ble foretatt av undertegnede 24. og 25. august dette år.

På Gren, gnr. 8, bnr. 2 og 18 er det registrert følgende fornminner:

R-1, gravhaug
R-2, gravhaug
R-3, gravhaug
R-5, steinring
R-6, gravhaug
R-7, samling gravhauger

Det foreligger ingen top.ark. opplysninger om at det er gitt dyrkingstillatelse for området. Ved befaringen oppdaget jeg at jeg har vært i befatning med saken tidligere, se notat.

Dyrkingen på Gren er omfattende, se vedlagte kartskisse. Grunnet betydelig nedbør på ettersommeren er dyrkingsarbeidet stoppet opp. Til nå har dyrkingen medført rasering av R-1, R-2 og skader på R-5. Ved befaringen ble det funnet en kullgrop ved R-2 avmerkingen på kartet. ØK's registrering R-2 er feilmekket på kartet. R-2 ligger fortsatt intakt i en furulund, men også dette arealet skal dyrkes.

De registrerte hauger R-1, R-2 og R-3 har alle vært kullmiletufter og ikke gravminner slik ØK har antatt.

Gårds/bruksnavn	
Gren	
G.nr./br.nr.	
8/2, 18	
Kommune	Fylke
Sigdal	Buskerud

R-1 er dyrket bort. Dyrkingsarealet er her trukket lenger mot nord. Ved dyrkingsarbeidet fant grunneier store mengder kull i haugen.

R-2 er dyrket bort, haugen lå som avmerket med rødt på kartet. Ved min befaring var haugbunnen relativt intakt. Haugbunnen består av trekull.

R-2b, dårlig markert kullmiletuft uten omliggende grøft eller haugmarkering. Tufta er markert med en rektangulær nedskjæring ca. 2x1,5 m som er 0,6 m dyp. Det ble funnet trekull i bunnen. Stedet er vist til gru Gren.

R-3 Kullmiletuft, beliggende på et grusimpediment med furuskog. Dyrkingsarbeidet er stoppet ca 5 meter fra tuftas N og V kant. Tufta er 13 m vid og 0,6 m høy. Den er omgitt av en 1 m bred og 0,3 m dyp grøft. I skjæringen mellom urørt terreng og dyrka areal er det store mengder trekull. Tufta er prøvestukket med jordborg.

R-5 steinring, den er godt markert og lett synlig. Den er som beskrevet i ØK med følgende unntak. En stein (nr. 9) er veltet av maskin. Området N for ringen er brukt til lagerplass for dreneringsrør. Det er ripeskader på steinen. Stein nr. 11 er tatt ut av steinringen for at maskiner skulle kunne ta seg fram i området langs den gamle bygdeveien ved tømmerdrift. Det er videre kjørt utenfor bygdeveien slik at markoverflaten i steinringen er noe skadet, jfr. skisse.

R-5b lav avflatet rundhaug, dårlig markert, V-siden er skåret av den gamle bygdeveien. Haugen er ca. 9 m vid og 0,4 m høy, den ligger ca 10 m N for R-5. Det stikker en delstein opp av torva. Haugen kan være et gravminne.

25. august foretok undertegnede en befaring med fru Gren og hadde en samtale med Gren senere på dagen. Jeg viste henne R-2b, R-3 samt steinringen. Vi ble enige om at de kunne fjerne dreneringsrørene men dog uten at det kørtes ytterligere over fornminnet. Forøvrig skal grunneier ikke gjøre noe mer i området, ei heller søke å utbedre skader på R-5. Vi ble enige om at veien kan flyttes øst for R-5. Det blir dastående noen trær mellom steinringen og den nye veien. Det forutsettes at den gamle bygdeveien stenges over fornminnet og den nyfunne haugen. Den endelige løsningen må imidlertid avtales med U.O. hvor P.O. Nybruget er rette vedkommende. Fru Gren ble også gjort

Gårds/bruksnavn	
Gren	
G.nr./br.nr.	
8/2, 18	
Kommune	Fylke
Sigdal	Buskerud

oppmerksom på at fjerningen av R-1 og R-2 er ulovlig. Grunneier må eventuelt søke om frigivelse av de resterende objekter R-2b og R-3. Søknad ble anbefalt oversendt forvaltningsleder da Nybruget for tiden er på feltarbeid.

Fru Gren opplyste at hun og hennes mann ved flere anledninger hadde snakket om min henvendelse i 1986, se notat. Da de imidlertid ikke hadde hørt noe fra herredsagronomen og U.O. slik det hadde vært tillyst, var hele saken sett på som en practical joke. Brukerne i Gren-grenda har den slags som sport seg i mellom.

Gren bekreftet senere på dagen fra Grens opplysninger. Vedrørende de angivelige gravhaugene så var han klar over at disse var kullmiler. Kullmiler er det mange av i distriktet. Gren kunne ikke se noen verdi i dem. Han og familien hans er innstilt på at steinringen skal bli liggende. Om den steinen som er fjernet opplyser han at den ble flyttet for noen år siden slik at man kunne få frem tømmerdriften etter veien. Marksakder og veltaffing av stein (nummer 9) er ting som i hovedsak er skjedd under de pågående dyrkingsarbeider. Gren synes å være inforstått med og villig til å flytte veien gjennom R-5. For så vidt er han også interessert i at fornminnet skiltes da det er et populært besøkssted.

Av praktiske og formelle grunner ble vi enige om at Gren skriftlig søker U.O. om frigivelse av de to kullmiletuftene. Han vil også be om å få R-5 med haugen på N-siden grensetrukket. Han vet da hvor langt inn mot fornminnene han kan dyrke. Vi ble enige om at det kanskje ville være en fordel om herredsagronomen deltok.

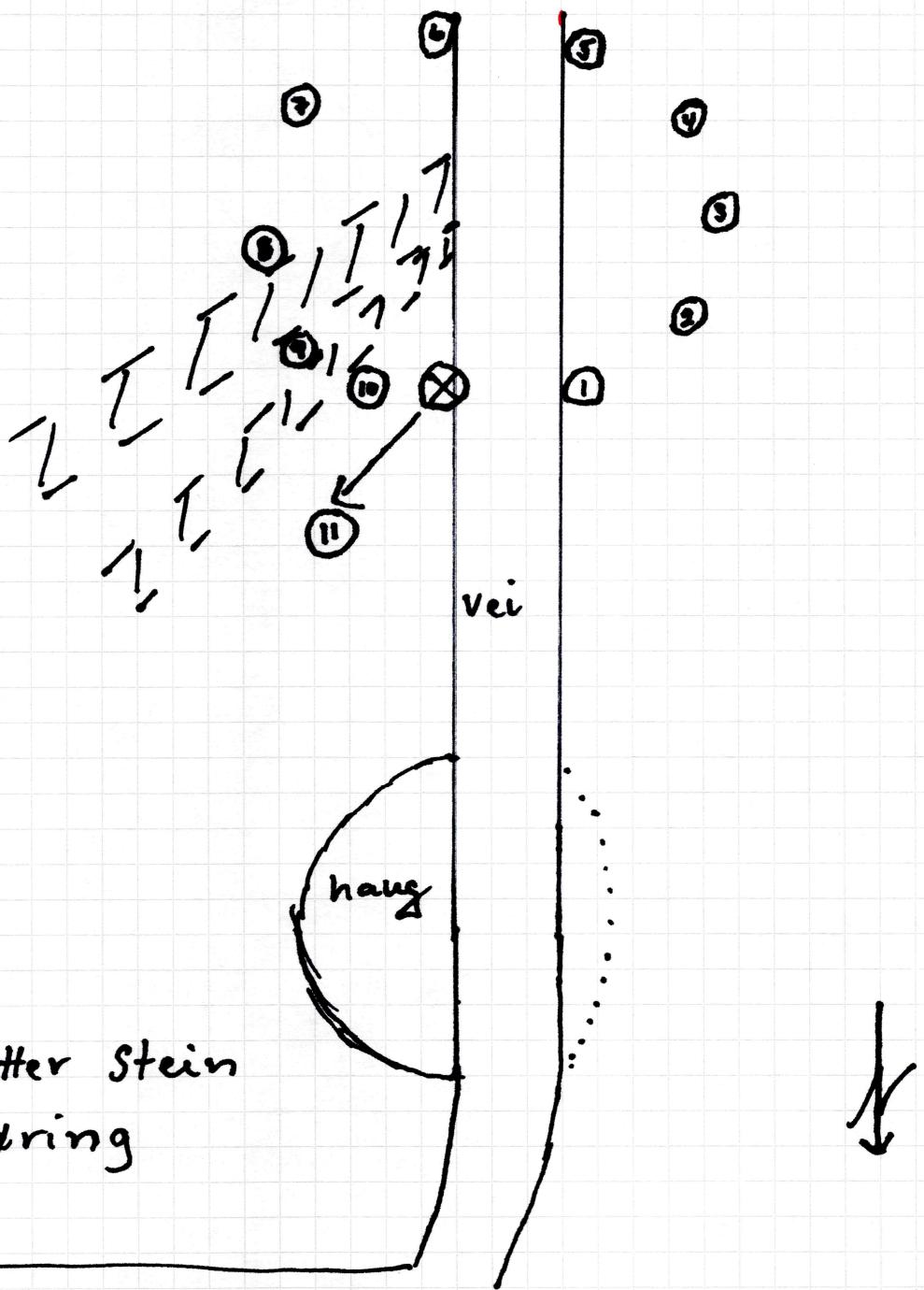
Notat.

Ved befaringen viste det seg at angjeldende dyrkingsareal var anmeldt U.O. i 1986 av herredsagronomen til undertegnede. Grunneier ble den gang kontaktet og gjort oppmerksom på at det er fornminner i området. Sakens akter ble den gang overlatt Per Oscar Nybruget som forvaltningsansvarlig. Grunneier og herredsagronom ble varslet om det. Nybruget ble gjentatte ganger bedt om å ta kontakt med grunneier og at saken hastet.

Oslo, 31. august 1988.

Tom H. Haraldsen
magister

Skisse

○ Stein

⊗ grop etter Stein

|||. kjøring

VELTEPLASS.

Gren Gnr. 8, Bnr. 2 og 18

Sigdal s, pgd og k.

Buskerud fylke.

Fornminne R-5

Flybilde 560 C 16

aug. 1988 Tømst. ob.

Fotos. ad. Dyrking på GREN Gnr. 8/2, R-5, Flybilde 560 C 16

Sigdal s. p. h. Buskerud f.

Tom H. Haraldsen.

Film 20966:

Steinring R-5 fra S. Det er lastet
dreneringstør inn i ringen.

NEG NR 1-2

NEG NR 3

NEG .NR 5

NEG NR 6

Kullmiletuft.
R-3, foto fra Ø.

NEG. NR. 8

Fiernet
kullmiletuft.
R-2, fra V.

JKL
JDR
OK

F.68

560

C.16

X1, Y3 : punkt
X2 : begr. Linje

F.68

560

C.16

X1, Y3 : Punkt
X2 : begr. Linje

Green 6/9-1983.

4

Universitets Oldsaksesamling,
v/ fortakningsbl. Arne Emil Christensen,
Frederiksgt. 2.
0164 Oslo 1.

OLDSAKSESAMLING	
Jnr C 2394	00 381
SAKS. AEC	ark 1

SØKNAD OM DYRKNINGSTILATELSE.

Vi ble i 1986 oppringt av magister Tom Haraldsen, og gjort oppmerksom på forminner på vårt mydyrkingsfelt. Da dyrkningen skulle starte ca 1. juli, ba vi om å få besøk før den tid. Dette ble invitert av Per Oscar Nyberg, skulle ta seg av baken.

Da vi ingen ting hørte fra ham, trodde vi at de 2 kulturmilene var av liten interesse. De er nå oppdyrket, R-1 og R-2. Det ligger forholdsvis nært forminner på dyrkingsfeltet, 1 knollmild R-3 og knollgrap R-2, disse ønsker vi å få frigitt i forbindelse med den videre dyrkingen.

"Kjørkjemostifta" (Steinkirken R 5) har fått skader i forbindelse med sommerskjøring. To steiner er flyttet på.

T. Haraldsen har forsatt til å flytte transporten vekk fra Steinkirken, og få satt de 2 steinene på plass i 1986.

II

(5)

Dette er jeg enig i. Vi ønsker samtidig
å få sett dyrkingsgrense innført
blant annet.

Håper at dere kan behandle denne saken
så fort som mulig, da dyrkingsarbeidet
fortsetter sommeren 1989.

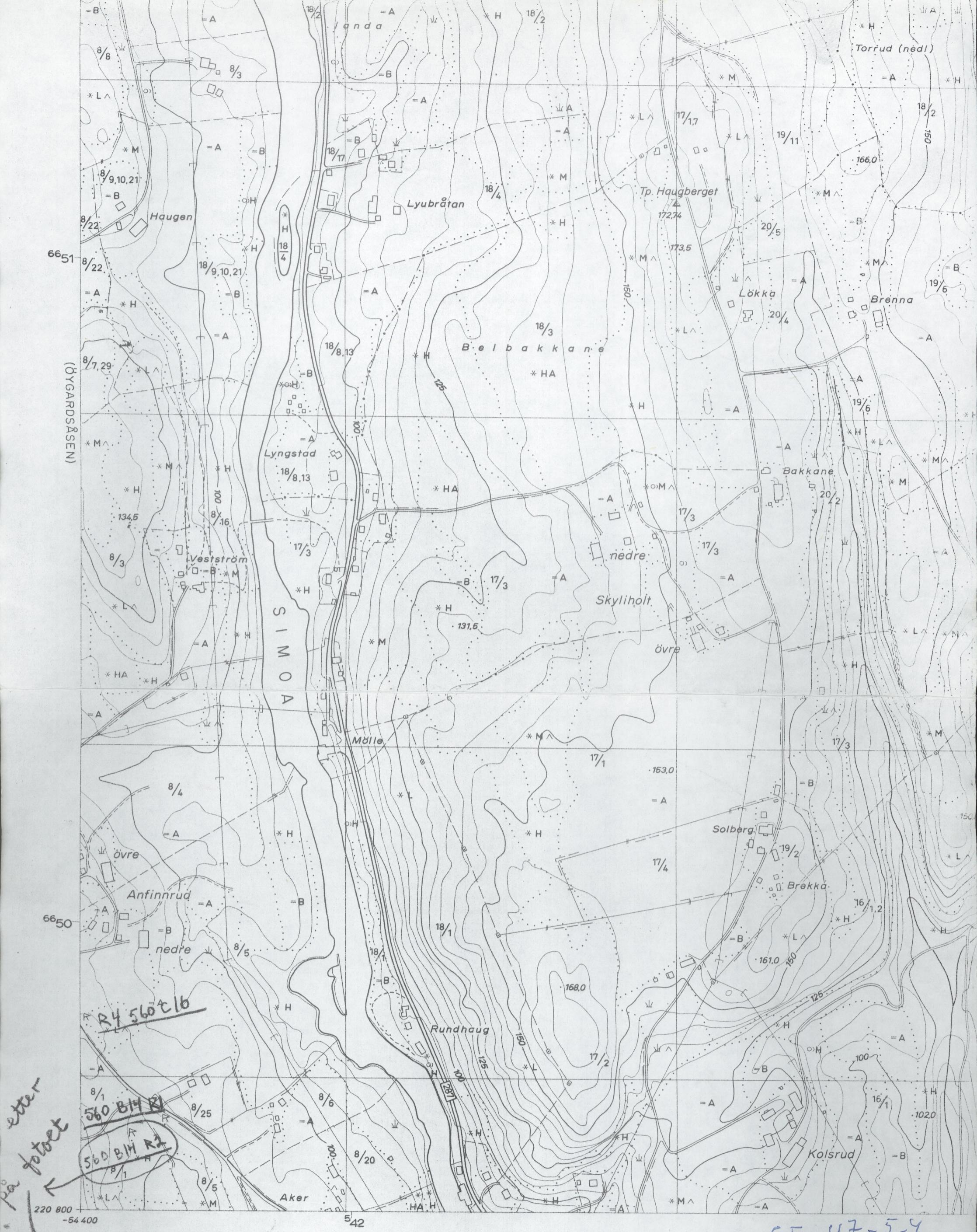
Hvis noe er uklart, så ta kontakt med
Tom Haraldsen. Han var på befaring i
feltet 24 og 25 august 1988!

Med hilsen

Karl Green

adr. 3350 Prestfoss
Tlf 03 - 715500.

ØKONOMISK KARTVERK

BUSKERUD FYLKE

Konstr., risset av: **VIAK**

Etter fotogrammer år: 1968

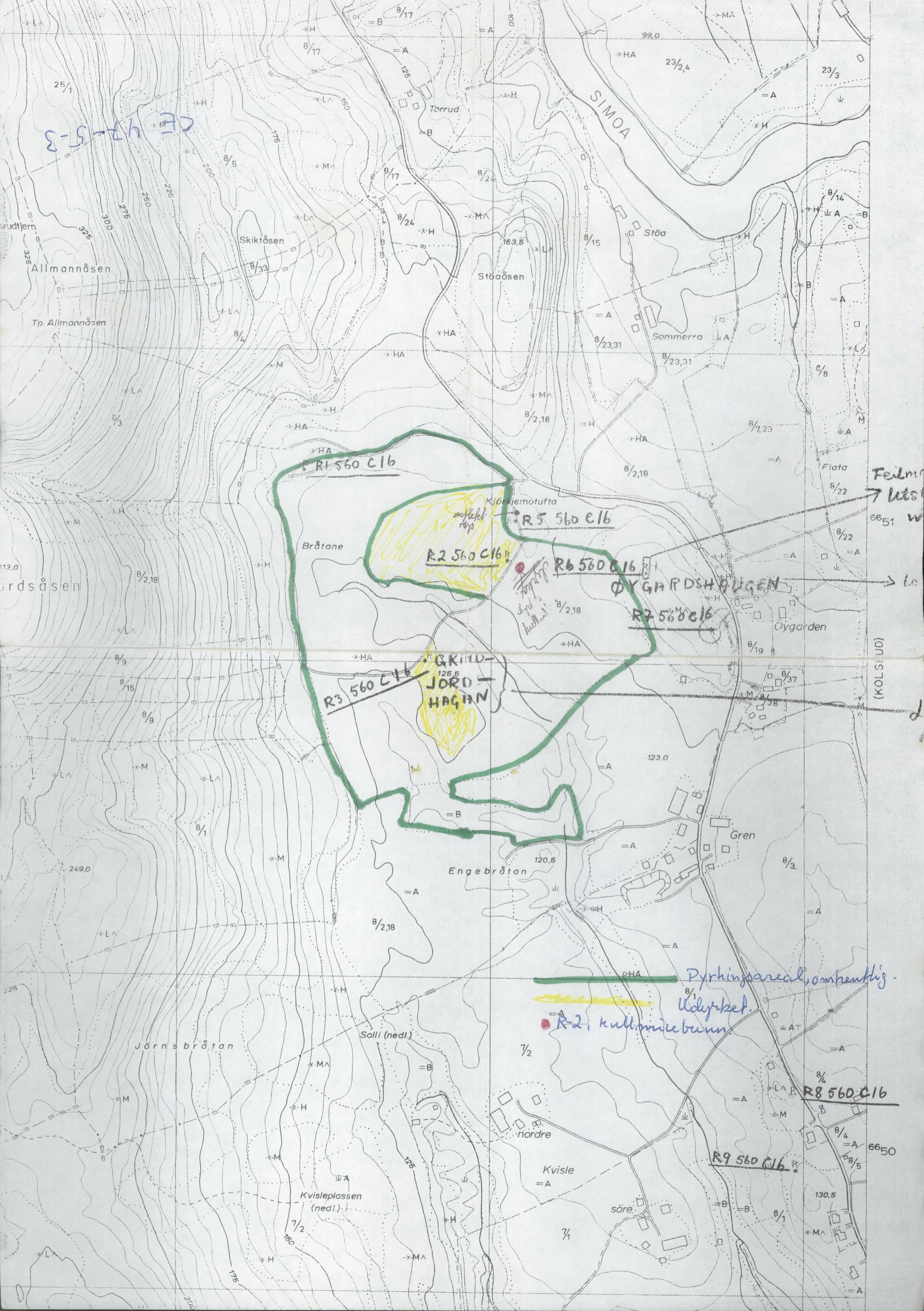
△ Trekantpunkt NGO, andre
 ○ F Polygonpkt., fotogramm. num. best. pkt.
 ○ Fotogramm. grafisk best. pkt.
 NP NF Presisjonsnivelllement, vanlig niv.

+ + + + + Riksgrense, fylkesgrense
 - - - - - Kommunegrense
 - - - - - Eiendomsgrense, servituttgrense
 - - - X - Bolt, kors i fjell eller stein
 - - - F - E Num. fotogramm. best.

- Riksveg
- Fylkesveg (med bru)
- Kommunal bilveg
- Privat bilveg
- - - Traktorveg
- - - Sti
- Veg med bom
- Busslomme, møteplass, o.l.
- Permanent velfteplass
- Veier
- Jernbane, enkelt, dobbelt spor
- Vann
- Kraftledning (mastsymbol i riktig posisjon)
- Telegraf, telefon
- „Trafo“
- Master, lærn (radio, T.V. o.l.)
- Kolle, situasjonsbest.
- Stor stein
- Dam
- Tørrlagt elveleie, ur for steingr.

○ B E Byggelse, ruin el. grunnmur stiplet
 — Kraftledning (mastsymbol i riktig posisjon)
 — Telegraf, telefon
 — „Trafo“
 — Master, lærn (radio, T.V. o.l.)
 — Kolle, situasjonsbest.
 — Stor stein
 — Dam
 — Tørrlagt elveleie, ur for steingr.

CE-47-5-9

UNIVERSITETET I OSLO

5

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

Kåre Green,
3350 Prestfoss.

KOPI

OSLO, 15. desember 1989.

SAKSBEHANDLER:

DERES REF.:

2394/89 PON/mh

VÅR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR)

FORNMINNER PÅ GREEN, GNR. 8, BNR. 2, SIGDAL KOMMUNE,
BUSKERUD

Vi viser til Deres brev av 9. september 1988 og til
feltarbeidet på Gren den 16. august 1989.

Kullmile R3 er ikke et fornminne. Den kommer derfor ikke
inn under lov om kulturminner av 9. juni 1978. De øvrige
kullmilene er heller ikke fornminner.

Steinringen R5 er et meget fint fornminne. Som vi avtalte
skal den fjernede steinen legges tilbake på sin opprinnelige
plass når den midlertidige veien ikke er aktuell lenger.

Å anlegge en ny skogsbilveg utenom steinringen vil bli et
skjemmende sår i landskapet. Vi anbefaler derfor at eksis-
terende skogsbilveg benyttes som tidligere og at det ikke
gjøres inngrep nær fornminnene.

Steinringen på Gren er et unestående fornminne i Sigdal og
det bør tas vare på for all framtid.

Takk for all hjelp under vårt besøk hos Dem i september.

Med hilsen

Per Oscar Nybruget
forsker